

Àṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaEFESO

NJI'INNŪ ANWÀ'ANÈ YŪ

A àṅwà'ànè yū aa a le ñṅwà'ànè Paul wa noò yīi mē à le ntswe a Roma tsǒ ṅgàṅàtsaṅ aa, ntoo a mbo baEfeso. A ntoo yī ñsigìnè a mbo baEfeso aa a le mfòò ñswon Paul yumbonè (fà'á 18.19-21). Paul à le ṅki ntoo àṅwà'ànè ma yū aa a mbo ñghòtê ji m'ò a mbù'u Asia a idigè jīi mē Paul à le ṅki mfa'a ghu a nî iloo ji tarè a ni nòò yīi mē à le ṅghèè akòrè nitèè yīi a ywe'e ji tarè aà (fà'á 19.1-20.1,20).

Atañtè yīi mē Nwī à le ntswe ni yu nlon mbi yū aa a bē aa mē akè aa ε? A mûm àṅwà'ànè yulà, Paul à fi'isè atañtè yīi mē Nwī à le ntañtè nlèè a ṅgu'u nlon mbi yū bo bē bīi à ni bi aà.

A nî àṅwà'ànè ma yū Paul a ghirè bi yê àkòṅnè Nwī nî ìbòn yī; ñswon mē Nwī a yweensè bē aa nlon ìbònṅê yi a nṅim àbiintìi yaa (2.6-10). Tsǒ mē Nwī à kòṅè wa a mum Kristo, ñyweensè waa aa, a ku'ùnè mē tâ bo ka ṅgha'asè Nwī (1.6,12), mma'atè ntswëntìi yàà yī ñlwèn ya ṅka nzi ní àkòrè nizī yaa tâ ku'unè a nî ñtswëntìi yī mfi ya mē bo tswe ni yu aà (4.1-6.20). Paul à nanṣè lògè noò ñghaa nlonṅ Kristo nî ñghòtê, ñdânwī yīi mē Kristo à ni ṅgò'ò nībuu (2.19-22) ṅki bē atu aà (4.15,16). Ñghòtê ì nî m̀b̀h̀ì nū Krito, ñgãṅmbii Kristo tsim i bē idigè nu jīi mē i tsuginè ghu, mbè ndâmà'anwī, Nwī a tswé ghu (1.23; 4.25; 5.23,30).

Nwĩ a tsyà aa a njĩm nghòtə ndi'ì ni m̀dà'â mi bo m̀tsyê mi m̀tsimè (3.10). Kristo à tswə a mbô nghòtə aa tsi'ì tsǒ ̀ndoò à tswə a mbô ̀ngwê yĩ aà, m̀bə aa ǹgha'à ni (5.22-32).

Paul à ki ̀ghàà ǹloŋ annũ mbòònsè. Atan̄tə Nwĩ yĩ mə à ̀e n̄tan̄tə mbəŋ nan̄sə mbi aa a bə mə yu ka boon̄sə n̄joò tsim a aburə bo a n̄syê. A ̀e n̄tan̄tə mə yu tsu'u atu bē b̄i mə bi b̄i Kristo aa i ̀ghirə waa ni b̄ò bi, i t̄sǎ njĩm Kristo i boon̄sə bē b̄istim, baYuda bo bi b̄itizi Nwĩ i ̀ghirə bi t̄ŋə ̀ŋũ yĩ m̄fi yĩ m̄fùrè. Kristo, a njĩm n̄wo yu a boònsè bē bo bi Nwĩ, ̀ghirə bi t̄swé n̄i m̀boon̄ê (1.10-18). ̀Innũ tsim ̀ji mə nghòtə i ni ̀ghu aa i di'ì aa mə i n̄i m̀boònsè, ̀ibiinu yĩ Kristo à n̄i àtu aà, ̀nda yĩ mə Kristo à ni ̀ngò'ò n̄ibuu aà, ̀ibiinũ yĩ fùùrè, ànnũ mmurə b̄ě ̀ŋki yĩ fùùrè, ànnũ ab̄int̄i yĩ fùùrè, 'Mmà'amb̄i yĩ m̄fùùrè, Nwĩ ni Tà yĩ m̄fùùrè (4.3-6).

A n̄i ̀innũ ma ̀jũ tsim, Paul a ̀ghirè mə tâ b̄è bi Nwĩ bi yə m̄ida'a m̄i à n̄i myaa a m̄um m̄bi yĩ bo to bo bi àdà'a izw̄i ̀ji bi aà (1.19; 3.20). A mmà'a n̄tsyǎ, bo tswə n̄i m̀boonsê waa, i zi m̄ida'a mi Nwĩ m̄i mi fà'à a nu bo aa, i zi mə bo tswə bo bi Kristo a aburə, n̄tswə n̄i n̄nan̄sə n̄zi ̀ŋwə'ê ̀ŋjoo n̄tsò Nwĩ ̀jya i tsimè i ki tsà'atə n̄i Nwĩ binòò b̄itsimè (6.10-18).

Bi yatê àŋwà'ànè yũ aa laà:

1. N̄ji'ì ànnũ àŋwà'ànè yũ 1.1-2
2. Kristo bo nghòtə 1.3—3.21
3. N̄tswént̄i yĩ m̄fi a m̄um Kristo 4.1—6.20
4. ̀Innũ ̀ji mə Paul à ̀e n̄swəŋə a n̄lw̄i'isə aà 6.21-24

Atsà'àtè Paul a mbô ñghòtê

¹ Anwà'ànè yú a lo aa a mbo mè Paul yíi mæ mè nì ngànntoò Kristo Yesu ñyonə nî ñkɔŋ Nwĩngòŋ aà.

Ñghεε nì a mbo bè bi Nwĩ bĩi mæ bi kɪ nnĩŋ mǎntiì myaa a nu* Kristo Yesu aà.

² Tâ ìbòŋ Nwĩ nî m̀bɔɔnə yíi mæ ì lo a mbo Nwĩngòŋ Taà yí'inè nì Mmà'àmbĩ Yesu Kristo aa, tâ ì tswe a mbo bù.

Njoo Azwĩ jii mæ bĩ'inè tswe nì ju a mum Kristo aà

³ Tâ bĩ'inè ka ñgha'asə Nwĩngòŋ mæ à nì Ta bì Mmà'àmbĩ yí'inè Yesu Kristo aa yíi mæ, a mum Kristo, à ñŋ mbɔɔnə a nu bĩ'inè a ajànə mæ à fa njoo Azwĩ ì tsim jii mæ ì tswe a aburə aa a mbo bĩ'inè aà. ⁴ Mbɔŋ tâ bì naŋsə mbi boŋ Nwĩngòŋ à tsò'ò mē yí'inè a mum Kristo mæ tâ bĩ'inè bə bĩi bē, ñlaa maŋsə ntswe tĩ àlò'ò a nsi mi'i yu.

⁵ A mùm àkòŋnè Nwĩngòŋ à le tanjtə yí'inè ñləə mæ yu ghìrè yí'inè nì bɔɔ bi a njim Yesu Kristo nyonə a ajànə mæ à le si lòò ñkɪ ñkɔŋə aa ⁶ mæ tâ bĩ'inè ka ñgha'asə nñi ñlonə ìbòŋê yí yí wè yíi mæ à swĩ'i a nu bĩ'inè tĩ nduù ntsya a mum Mú yí yíi à kòŋə aà.

⁷ A le ntsu'u atú yí'inè nî àləə nū yí, ñghirə Nwĩ a li'inè ìfansənnù jii'inè, ñyonə nî ìbòŋê yí yí wè wá, ⁸ yíi mæ à le nswĩ'i a nu bĩ'inè aà.

⁹ Nlonə mæ à lòò mē bĩmǎnjĩ bĩtsim bo bì mĩtsyè ñghirə bĩ'inè zĩ ànnũ alò'òsè yíi a le ntswe nî

* **1:1** A mùm ñwà'ànè jì mɔ'ɔ bi swon aa mæ, “bĩi mæ bi tswe a Efeso nfa'a nî ntiì waa tsim aà.”

ànnù yïi a lòò aa, ònyonə nî àtaɲtə yi yïi à lɛ ntaɲtə a mum Kristo aà. ¹⁰ Ataɲtə yi a lɛ mbə aa mə nòò à bə yï kɔ'ɔ kù'u bon à ka bònsonə njoò tsim a mum Kristo tsó àtù, òjoo jii i tswe a aburə bo bì jii i tswe a nsye aà.

¹¹ Nwĩngòɲ a ghìrə innù tsim ònyonə aa àtaɲtə yi bə òkà'á yï. Nwĩngòɲ à lɛ ntsɔ'ɔ yi'i mə tá bí'í bə bə bi a mum Kristo nî òkòɲə yï, òlògìnə a nìlògìnə. ¹² Ataɲtə yi a bə aa mə bí'í bii mə bi lɛ mfòò òka mbɛ a mum Kristo aa, tá bí'í tswe òka nghu'usə nigha'à ni.

¹³ A òghèɛ a ni bù, nì kɪ ntswe a mum kristo, nòò wa mə nì lɛ yu'u nighàà ni annù nìɲkonə nya mə à ni ntoo yï òsigìnə ya mə i yweense ghuu, ònɲ ntiì ghuu ghu nu aa, Nwĩngòɲ à lɛ nɲ awenə yi a nu bù tsó mə à lɛ mfa Azwĩ yï Làà yïi mə à lɛ òkà'à aa a mbo bù aà. ¹⁴ Azwĩ yï Làà ya a tigə mbə alènsə a ndi'i mə bí'inə ka yï kwɛrə annù yïi mə Nwĩngòɲ à lɛ òkà'à a mbo bə bi aa, ma yú a ghìrə a laa mə Nwĩngòɲ à ka yï tsu'u atu bə bii mə à ni bi aà, tá bí'inə tigə nghu'usə nigha'à ni.

Atsà'àtə Nwĩ Paul

¹⁵ Tsó mə a bə laa aa, a ajàɲ yïi mə yù'ù mə àbiiintii yuu a nú Mmà'àmbi Yesu bo bì àkòɲnə yïi mə ni kòɲ bə bi Nwĩ bitsim ghu aa, ¹⁶ kaa mə si kentə nî òka mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ òlòɲ ògaà yùù, òtsa'atə nî Nwĩ òwa'atə nî ghuu. ¹⁷ Mə tsà'àtə Nwĩ mə tá Nwĩngòɲ Ta bì Mmà'àmbi yì'inə Yesu Kristo, Ta nìgha'a, tá à fa ghuu nî Azwĩ yi, tá à tigə òghìrə ghuu tá nì tswe ni

màtsye, ndi'i Nwĩngòŋ a mbo bù tâ nì ku'usə mbù n̄zi yi. ¹⁸ Mə betə n̄i mə tâ bì ŋa'a m̄ntīi muu tâ n̄i yə ŋkà'á ȳi t̄a zi njoo j̄i mə n̄i be a ajàŋ mə à twòŋə ghuu ghu aa, i zi afù'ù ȳi mə a tswe a m̄m m̄təŋnè m̄i wè m̄i mə à kà'a a mbo bè bi aà, ¹⁹ i k̄i zi mə kaa mbə bi wa'à m̄ida'à m̄i wè m̄i wè m̄i mə m̄i tswe a mbo b̄i'inè b̄i mə b̄i'inè b̄i yi aa figè. ²⁰ M̄idà'à m̄i wè ma m̄u m̄i bə aa mya m̄i mə à le nyweensə Kristo ghu a n̄iwo, ŋghirè a tswe a mbèè n̄ikwεε yu n̄i mà'à a aburə aà, ²¹ n̄nan̄sə n̄tsya ŋḡaŋsa'a m̄bi, n̄i ŋḡaŋada'a, n̄i ŋḡaŋm̄t̄i bo bì ŋḡaŋmbu'utə m̄bi, n̄tsya m̄ikum m̄ts̄im m̄i bi twon̄ə a nu bè, kaa ŋk̄i'ì aa t̄si'ì a n̄i yulà m̄bi bə, bo bì a n̄i m̄bi ȳi mə i ka ȳi z̄i aà. ²² A k̄i m̄ə n̄n̄iŋ ŋgòŋ n̄joò ts̄im a n̄ji'i m̄ikòrə yu, ŋghirè mə à tigə n̄sa'a ŋgòŋ n̄joò ts̄im, m̄bə atu a mbô ŋghòtə, ²³ ŋghòtə i bə m̄b̄i'n̄u ȳi, a luu ghu, ŋk̄i n̄tigə n̄lwensə ŋgòŋ n̄joò ts̄im a n̄i ìd̄igè t̄si'ì ts̄imè.

2

Nlo a n̄i n̄iwo ŋkuu a m̄m n̄tswènt̄i

¹ A ni bù à gh̄irə n̄i t̄swèn n̄t̄i, mə à le mb̄i aa n̄i kwo a m̄m Azw̄i n̄lon̄ if̄ansenn̄u juu bo bì ìnnù j̄i b̄i juu. ² Maa noò n̄i le si yòŋə aa ìnnù j̄i f̄aa m̄bi, n̄yu'unə n̄i m̄f̄ò ȳi mə a sa'a izw̄i j̄i bi j̄i mə i tswe a m̄m m̄f̄ə'ə aa, mə i tigə m̄fa'a n̄i a nu bè b̄i mə bi t̄i atu a mbo Nw̄i ts̄its̄on̄ aà. ³ B̄i'inè le ŋk̄i mbə aa t̄si'ì ts̄o bo n̄tswe n̄i n̄tswènt̄i ȳi'inè n̄yon̄ə aa ìnnù j̄i mə n̄jȳn̄u j̄i'inè i lòò, n̄jȳn̄u ȳi'inè bo bì m̄mòònt̄é j̄i'inè i k̄i n̄yè'ətə aà. Maa ajàŋ àlwint̄on̄ə Nw̄i a le

ntswe a nu bǐ'inə tsi'ĩ tsǒ ajàn mə a ki ntswe a nu nù mǐsǒnə ntsǐmè aà.

⁴ Lá ajànə mə ñko mǐlǐnə Nwǐ ì sǐ ni nǐdènə tswe aa, àkǒnə yi yǐ wè yǐ mə à kǒnə yi'inə ghu aa, a ghǐrè mə ⁵ ka mə bǐ'inə le ñkwo nlon ifǎnsənnù jǐ'inə aa, a bú ñghǐrə bǐ'inə tswé nǐtǐ bǐ'inə bǐ Kristo ⁶ ntigə ñɛɛ yi'inə nǐ bò a ndəɲ, ñghǐrə bǐ'inə nǐ bò tswé nǐ ìlən a aburə a mum Kristo Yesu ⁷ mə yu ghǐrə tá à laa mə, a nǐ mǐbi yǐ mǐfii yǐ mə ì ka yǐ zǐ aa, a ka yǐ fa afù'ù tǐ nǐndènə a mǐm ìbǒɲ yu a nǐm àbǒnəntǐ yi a nu bǐ'inə a mum Kristo Yesu aà. ⁸ Nlon mə Nwǐ a yweensə ghuu nlon aa ìbǒnə yi, nǐtsya a nǐm àbǐintǐ, kaa à sǐ ñghǐrè yùù bə, àa mǐtǒnə mǐ Nwǐ. ⁹ Kaa à sǐ bə aa nlon ifà'à yǐ tsu bə, mǐbǐ'ì nù tsù à lô ñka ñkwɛɛ ntǐ yi. ¹⁰ Bǐ'inə bə aa àbofà'à Nwǐ. A le nnaɲsə yi'inə a mum Kristo Yesu aa mə tá bǐ'inə tswe tswe ntǐ a ñka ñghǐrə innù jǐ sǐgǐnə jǐi mə à lèè nte'ɛ mfoo ntaɲtə nləə mə bǐ'inə ka ñghǐrə aà.

Nù yǐ mǐfùùrè a mum Kristo

¹¹ Tá nǐ wa'atə mə à le mbə a noò yǐ mǐ'ɔ aa, bǐ twnə nǐ ghuu, bǐtǐzǐ Nwǐ aa a nǐ bǐtǐnètə, nyonə aa a nǐ annǔ nètə bə yǐ mə à le mbə annǔ nǐyǎnu bǐ ghǐrə aa nǐ mǐbo aà. ¹² Tá nǐ wa'atə mə, à le mbə maà noò aa, bǐ yatə ghuu bu bǐ Kristo, bǐ fǐ'isè ghuu kaa nǐ wa'ǎ bə bǐ ala'a baIsrael bə, mǐbə bǐgǐ a nǐ ìkàà jǐi mə Nwǐngǒn à le ñkà'a annǔ ghu aà. Kaa nǐ le sǐ wa'à nǐ ànnù tsu bə. Kaa ñkǐ'ì ghuu nǐ Nwǐngǒn fàa mǐbi tswé. ¹³ Lá tsǐtsǒn a mum Kristo, bù bya mə à le mbə a noò

mò'ò nì tswé a ndísyà aa, bì zì mē ni bù ñkoontə ni bù a n̄j̄mē àləə nu Kristo. ¹⁴ Nlon̄ mə Kristo yumbəŋ, à zì mē n̄i m̄bɔɔnə a mbo b̄i'inə. A gh̄rè mē baYuda bo bìt̄iz̄i Nw̄i bo t̄igè m̄bə bē b̄i f̄uùrè. A tà mə ŋḡi'i ni annù k̄ibàà ya mə a lə m̄bə t̄si'ĩ tsó àwugəndā aà. ¹⁵ A lə mbwəsə n̄ŋsə baYuda wa ȳi à lə n̄tswe n̄i n̄d̄i'i n̄i b̄in̄ŋsə aa, mə, a n̄j̄m yu yumbəŋ, yù ləgə baYuda bo bìt̄iz̄i Nw̄i i b̄i t̄igə nan̄sə ŋgwè'è bē b̄i f̄i ghu t̄a bì t̄swe n̄i ànnù ȳi mò'ò bo bo, i t̄igə gh̄rè t̄a m̄bɔɔnə i t̄swe a t̄it̄i bo. ¹⁶ A lə mbù m̄boonsə ȳi'inə bì Nw̄i n̄tsya a n̄j̄m ìb̄iinu wa ȳi f̄uùrè mə à lə m̄fa mbii n̄iwo a ati b̄an̄nè b̄an̄nè ñgh̄rə mə t̄a ànnù k̄ibàà à m̄e. ¹⁷ A lə n̄z̄i n̄swoŋə n̄i ànnù m̄bɔɔnə a mbo bù b̄i n̄i lə n̄tswe a ndísyà aa, bo bì a mbo bē b̄i mə bi lə ñkòontə aà. ¹⁸ N̄tsya ghu n̄j̄m, b̄i'inə bits̄im, baYuda ni bìt̄iz̄i Nw̄i, t̄swé n̄i m̄an̄j̄i a ŋgh̄e a mbo Tà a m̄um Azw̄i ȳi f̄uùrè.

¹⁹ Ma mùu aj̄an̄ kaa n̄i s̄i biḡh̄i bə, kaa ŋk̄i'ì batoo d̄an̄ k̄i mbu m̄bə. N̄i t̄igə m̄bə bē bi ala'à ȳi f̄uùrè bu bì bē bi Nw̄i, ñk̄i m̄bə ŋgwè'endā Nw̄i. ²⁰ Bi t̄igè m̄bɔɔ gh̄uu tsó ñda wa n̄i àtsə ŋḡan̄ntoo Kristo, bo bì ñḡan̄ntoo Nw̄i, t̄a Kristo yumbəŋ a bə ŋgò'ò n̄ibuu ni ndā; ²¹ t̄a ñda ȳa n̄tsim i yəginə a nu yu Mmà'àmbi, ntigə m̄boonsə ŋkwe, ŋgh̄e n̄i ñd̄amà'anw̄i ȳi ŋwè ȳi i laa aà. ²² A ŋgh̄e a ni bù, a m̄um yu, bi k̄i m̄bɔɔ n̄i gh̄uu m̄boonsə bu bì àbùgè bē t̄a n̄i bə ad̄igə ȳi mə Nw̄iŋgòŋ à ka ki t̄swe ghu i t̄syà a n̄j̄mē Azw̄i.

Afà'â Paul a titi bítizí Nwí

¹ A bê nji'í ànnù yí mè, Paul ngànjàtsân Kristo Yesu mbi'i ñkwítú ghuu bítizí Nwí, mæ tsá'atè Nwí a atu bù aà. ² Mè mòòntè mæ nì t'è'è mē ñyu'u ifà'â yí mæ Nwĩngòŋ à fa a mbo mē nī ìbòŋê yi nloŋ ñgaà yùu aà. ³ Nwĩngòŋ à le ñkè'è ataŋtè alò'òsè yi ndi'i a mbo mē, a ajàŋə mæ mē kii ñt'è'è mbəwə ñŋwa'anə a mbo bù aà. ⁴ Nì bə twoŋ boŋ nàa zi innù alò'òsè jii mæ mē zi mbi'i Kristo aà. ⁵ Kaa Nwĩngòŋ a ki'i innù jì àlò'òsè ma jú a mbo mìwàà mi bê a mbii swonè. Lá tsítson à ghìrè mē i laa ntsya a ñjímê Azwí yi, a mbo ñgãŋntoo Kristo bo bì ñgãŋntoo Nwí, jii mæ a tsò'ò yu aà. ⁶ Annù yí àlò'òsè ma yú a bə mæ tâ bítizí Nwí ki ntigə mbə bijibinda bo bì baIsrael. Bo tigə mbə aa ìdìgə nu mbèè nu yí ñfùùrè, bo bitsim tigə ntswe a ni innù jii mæ Nwí à le ñkà'â ntsya a ñjím Kristo aà.

⁷ Nwí à le ñghìrè gha a nī ñgàŋàfà'â ma mùu mún ntoo yí ñsigìnè yú aa, a bə mètèŋnè mii mæ à fa a mbo mē nī ìbòŋê yi a ñjím mìdà'â mi mii mæ mi le si fà'a a nu mæ aà. ⁸ Ka mæ mē nì ñú yí mò'ò a titi bē bi Nwí yí mē kè'ə nsigə nlwi'isə aa, Nwĩngòŋ à fa ìbòŋ ma ghú a mbo mē mæ tâ mē logə ntoo yí ñsigìnè ya nloŋə afù'ù Kristo ti figè ñghèè ni yu a mbo bítizí Nwí. ⁹ I kii ghìrè tâ bē bitsim yə a ajàŋ mæ ataŋtè annù yí lò'òsè yí mæ Nwí yí à le nanşə njoò tsim, à le nlò'òsè nləə a ñgu'u ñgu'u aa a fà'â aà. ¹⁰ Ataŋtè yi yú a bə aa mæ tsítson tā à tsya a ñjím ñghòtə ñghìrè tā bìsa'a bi mbi bo bì ìdà'â jii mæ i tswe a aburə aa, bi yəgə nzi mitsyè mi Nwí mii mæ

mi ni tsi'i a mbuu mbuu aà. ¹¹ Nwĩngõõj à lɛ nghìrè ma mùu ajànj òyõõj aa atanjtè yi yii a lwi'i nĩnkõj mɛ à ghìrè mɛ a fɛ'è òtsya a njĩm Kristo Yesu Ngànjà'a yi'inè. ¹² A njĩm Kristo, òtsya a njĩmè àbĩintii yĩ'inè ghu nu, mbè bĩ'inè tse tswe nĩ àtanjentii a nghèɛ a nsi mi'i Nwĩ. ¹³ Maa ajànj mè tìgè òswõõj ni a mbo bù mɛ mĩntii muu tsuu lõ bõrè mbi'i ngi'i yii mɛ i kuu a nu mè òlõj ngàà yùu, mɛ à ni nìgha'à nuu aà.

Akòhnhè Kristo

¹⁴ A nĩ òji'i ànnù yii mɛ mɛ swètè miku'utè ma a nsye a nsi Tà, ¹⁵ yu wa yii mɛ ògwè'ɛ ntsim jii i tswe a aburè kè mɛ i tswe a nsye aa, i kwèrè òkùm waa ghu mbo aà. ¹⁶ Mè bu'u mbo a mbo Nwĩ mɛ, a nĩ àfù'ù yi ya yii a gha'a aa, tã à tsya a njĩm Azwĩ Nwĩ ònĩj mĩda'a a múm òtii bù tã nì tswe nĩ mĩdà'à. ¹⁷ Mè kii m̀bu mbu'u nĩ m̀bo mɛ tã Kristo à kuu ntswe a mum mĩntii bù òtsya a njĩm àbĩintii yuu. Nkii mbu mbu'u nĩ m̀bo a mbo Nwĩ mɛ tã à ghìrè nì twĩj mĩngǎj muu, òki ntum itsè mĩla'a juu a múm àkòhnhè. ¹⁸ Mè mbè bù, a bò'õ nì bè bi Nwĩ tsi'i bĩtsim, nì tswe nì mĩdà'à a nzi àjànj mɛ àkòhnhè Nwĩ a gha'atè mbè, òki sa'atè, òki òenè mbè, kè òki ntso mbè aa, ¹⁹ a òki nzi àkòhnhè Kristo ya yii mɛ a tsya mĩtsyè mĩ òù mĩsõj aa, mɛ mbè bi tìgè ònanjè òlwensè ghuu, nì kò'õ òluu nì m̀arè Nwĩ ntsimè.

²⁰ A mbo yu wa yii mɛ, òtsya a njĩm mĩdà'à mii mɛ mĩ fà'a a nu bĩ'inè aa, mbè a ghìrè ònnù i nanjè m̀burè gha'a ntsyatè ajànj mɛ bĩ'inè betè kè òkii m̀õntè aa, ²¹ tã nìgha'a tã nì tswe

ghu mbo a mûm ñghòtə bo bì a ñjîm Kristo Yesu, ñghenə a miwàñə miwàñ, ñlwi'i ñîñkoñə. Amen.

4

Bè bi Kristo bə tsǒ mbìinu yì mfùùrè

¹ Tsǒ mə a bə laa, mè ñgàñàtsán Mmà'àmbi, mə bu'u mbo a mbo bù mə tá ñi ka ntəə akòrè ñizí yùù tá à ku'unə ajàñ yìi mə Nwí à twonə ghuu mə ñi ka ntəə aa, ² ñka nsigisə mibìi mi nû muu a nsye, m̀bɔnə, ntswa ñi m̀ntiì muu, m̀mi ñi ñnù juu bu ñi bù a mûm àkòñnè, ³ ñka ñgaansə ñi m̀tiì muu a ñlwi'i a mûm m̀bònsə ya mə Azwí Nwí a fa ñghirə tá m̀bɔnə ì boonə ghuu ñkwerə tsó ñkìrè aà. ⁴ Mbìinù ì bə aa yì mfùùrè, Azwí Nwí a kî mbə aa yì fùùrè, tsǒ ajàñ yìi mə ànnù yìi mə bi le ntwonə yi'inè mə b'i'inè ka mbe aa a kî mbə yì fùùrè aà. ⁵ Mmà'àmbi à bə aa yì mfùùrè, àbìintiì a bə aa yì fùùrè, ànnù mmurə bə ñkì a kî mbə aa yì fùùrè, ⁶ Nwìngòñ a kî mbə aa yì mfùùrè, yìi mə à ñi Taà yì'inè b̀tsìm, yìi mə a bu'utə bə b̀tsìm, m̀fa'a ñi a nu bə b̀tsìm, ñkì ntswe a nu bə b̀tsìm.

⁷ Lâ bi le mfa ìbòñ Nwí wa a mbo b'i'inè yì mò'ò yì mò'ò nyonə aa ñi m̀buu mitəñnə m̀i mə Kristo à le mfa ghu mbo aà. ⁸ Tsǒ mə a tswe a adigə yì mò'ò a mûm àñwà'ànə Nwí mə, “Nòò wa mə à le si kò'ò ñghɛɛ a ndəñ aa, à le ñlògə ìbù'u ntsò jì ghà'àtə, m̀fa mitəñnə a mbo bə.”

9 (Mbə bi ηwa'anə mə, “A le ηko'ɔ ηghεε a ndəη,” boη à sɪ bə aa mə à le mfòò òsigə ηkuu a nji'ɪ òsyε aa ε? 10 Yu wa mə à le nsigə aa àa yu wa mə à le ηki ηko'ɔ ηghεε a ndəη ntsirə aburə ntsimè aà, mə yu tigə lwensə mbî ntsimè aà.) 11 Aa yu mə a le mfa mītəηnə mə tâ bə bî mɔ'ɔ tâ bì bə ηgǎηntoò ji, bî mɔ'ɔ bì bə bii mə bi yu'u nî nìghàà ni Nwî ηkε'εnə, bî mɔ'ɔ bə bîfàngilisi, bî mɔ'ɔ bə bîpastor bo bì bìdì'ì bì innù. 12 A le ηghìrè ma mùu ajàn aa mə yu taηtə bə bi Nwî bitsim a nî ìfà'à Nwî, a ηka ηko'o ηghòtə yîi mə ì ni mbìnnù Kristo aà, 13 i ywe'e noò yîi mə bì'inè bitsim ka yî bòònsè bə ayoo yî fùùrè a mùm àbìintiì, i kii naηsə zi a Mu Nwî, i kwe i kù'u, i tigə bə tso Kristo, i luu ni màrè yî, 14 tǎ wa'a bù mbə tsǒ bōηkhə, bii mə ìnnù jii mə ηgǎηmbwe'esə i dì'ì aa, i ka ki tii nî yì'inè tsǒ fìfèrè a tii akàηə ηkì aa, ni mitsyè mii bo bwe'esə nî yì'inè ghu aà. 15 Lâ bì'inè baηnə ntigə swoηə nàâ ànnù nîηkoη a mùm àkòηnə, ηka ηkwe a ni bìmànji bitsim i bə tsǒ yu wa mə à ni atu aa, a mum Kristo. 16 Aa yu yîi mə à bòònsə ibìnnù tsim, ìdigə nù tsim i tigə òyoη tsugitə ni mìnḡaη a ni mìkìrìnè aà. Bεε ìdigə nu jya ji mɔ'ɔ ji mɔ'ɔ i ka mfa'a ajàn yîi mə i tswe nì mfà'a aa, ìbiinu wa tsim i tigə ηkwe, ntigə ηko'o nii a mùm àkòηnə.

Ntswèntì yî m̀fi a mum Kristo

17 Mə swoηə ma yú ànnù a nî ìkùm Mmà'àmbi mə, ni tsuu bú ki tswe ntswèntì yùu tsi'ì tsǒ bìtìzì Nwî bii mə ìmòòntə ìnnù jyaa à ni tsi'ì ìnnù dàηə dàηə, 18 ìmòòntə ìnnù jyaa i tswe aa a mùm m̀fi

ìdìgè. Kaa bo sî nî ànnù a mûm òntswêntî ya mē Nwî a fa aa tswê, nlonj mē àtî atú yaa a ghîrē kaa bo wa'ă annù zi aà. ¹⁹ Mîntî myaa mî tî mē, bo tîgè mîfa mîbîmînu myaa a nghîrē innu atsùurè, a nlò tsi'î ìjyaa innù, bo bì mbuu innù jî fwě tsîmè.

²⁰ Kaa à si ìjǎj innù jîi mē nî le nyēgē nlonj ηgaa Kristo aa bê! ²¹ A nî ànnù nîηkonj mē nî le nyu'u annù nlonj yi, bì kî ndî'i ànnù yi a mbo bù, tsó mē annù nîηkonj a tswe a mum Yesu aà. ²² Nî sorē a marē nu yî ñlwèn wa mē à tswe aa a nî òntswêntî yùu yî mbî ya yîi mē innù mbwe'esè jîi mē mîntî muu le si yè'ètè le si tsē ηgî'i ghu aà.

²³ Nî ghîrē tâ Nwî à bēηkē mîntî muu bo bì ìmòòntē juu, tâ ì tîgē tsi'î jî fii, ²⁴ tâ nî tîgē ηwe'ε marē yî mîfi wa yîi mē bì naηsē a finè yî Nwî, a nî òntswêntî yîi mē ì tsîne ηkî nlaa maηsē tsi'î annù nîηkonj aà.

²⁵ Ma mùu ajàj nî me'e annù abǎηnē annù, tâ ηù yî m'c yî m'c tâ à ka nswonj tsi'î annù nîηkonj a mbó ndîm yî, nlonj mē bì'inē bitsîm bē aa ìdìgē nu mbînu yî mîfùurè. ²⁶ O yi nlwîsē ntōj, ò tsee bii tâ àlwîntōjê yo ya à ghîrē tâ ò ghîrē ibî; tsèe bii tâ nòò à tso nî àlwîntōjê yô, ²⁷ òntsuu abwarē a mbo Devil lõ fa. ²⁸ Nù yîi à nî nyèrē tâ à kentē, ηka mfa'a, ηka mfa'a nî mbô mî nî ntîi yî sigîne, tǎ zi ηkwetē bē bîi mē bì lòc akwetē aà. ²⁹ Nî tsee kî bii nîghàà nî bì ka mfe'ε a ntsù bù, mbaηnē ηka ηghaa tsi'î innù jî sigîne jîi mē ì kwetē mē tâ bē ka ηkwe a nî innù tsîmè, tâ nî ka nghîrē ibōj a nu bē bîi mē bì yu'u aà.

30 Nì tsee ki ghìrə tâ Azwĩ Nwĩ yĩ mə a laa à ka njəŋnə. Aa yu yĩ mə à ni awenə Nwĩ a nu bù ñdĩ'i ni mə Nwĩ à ka yĩ tsu'u atú yuu aà. 31 Nì me'e annũ ntsə'ənti, nĩ àfimi'i, a bò'ò àlwintəŋə tsim, ntsee ki təŋnə ŋghàà, kě ki bəgìtə nĩ bə, ntsuu ni mbuu kíbàà yĩ tsu tswe. 32 Nì baŋnə ŋka ŋghìrə nĩ ìnnù jĩ sigìnə a nu bù bu ni bù, ŋka ŋghìrə m̀nti muu ka mbəŋə, ŋka nli'inə ifənsənnù juu bu ni bù tsi'i tso ajəŋə mə Nwĩ à ɛ ntsyà a njim Kristo nli'inə ifənsənnù juu aà.

5

Bĩ'inə ka ntswe a m̀m ŋkà'à

1 Tsó bə bi Nwĩ bii mə à kəŋə aa, nì ka ŋe'esə Nwĩ. 2 Tā nì ka tswe nĩ àkəŋnə tsó mə Kristo à ɛ ŋkəŋə yĩ'inə m̀fa ibi nù yĩ tsó ayoo mmà'à Nwĩ yĩ mə bi tɔɔ a lúmtə ŋghìrə Nwĩ a doritə aà.

3 Lā, tā bì tɛ'ɛ ntsuu ki ghùmtə annũ ajirə, kə ìnnù jĩ fwè, kə ànnũ nyə'ətə njoo, a titi bù bə, ñlon mə nì bə aa bə bi Nwĩ aà. 4 Kaa a sɪ ku'ùnə mə tā nì ka ŋghaa mighàà mi atsùrə, kə mighàà mi ajɪtə, kə mighàà mĩ fwè, nì baŋnə ŋka mfa nĩ m̀bi'ikə nĩ ìnnù tsim a mbo Nwĩ. 5 Nì zi tā à laa mə, kaa ñu ajirə, kə ñu yĩ a ghìrə ìnnũ nsɪ, kə ñu yĩ mə a yə'ətə njoo aa, (ñu nyə'ətə njoo mà ghù à bə aa tsó yĩ mə a mii mɪŋkobə aà) kaa à ka yĩ wa'á annũ nifɔ Kristo bo bì à yĩ Nwĩ jĩ.

6 Tā ñu à tsuu ghuu ni mighàà mi ajɪtə lɔ bwe'esə ñlon mə àlwintəŋə Nwĩ a tsə ŋgi'i a nu bə bitsim bii bi ti atə ghu mbo aà. 7 Tsó mə a bə laa, nì tsuu nĩ ànnù tsu a ŋghìrə bu bì jàn bə ma bya tswe. 8 Nlon mə maa noə, nì

le ŋki ntswe aa a mûm mfiî ìdìgè, lâ tsîtsòŋ mē nì tswe a mûm ñkà'a Mmà'àmbi aa, nì ka ntə akòrè nizî yuu tsi'î tsǒ bɔɔ bi ñkà'à, ⁹ Nloŋ mē mîntà mîi mē ñkà'à i koonə aa, mi bə aa ñgǒŋ innù jî sigìnə tsim jîi i bɔŋ, ñtsinə ŋki mbə annù nîŋkoŋə aà. ¹⁰ Nì ka ŋgaansə mitîî muu a nzi innù jîi i ghìrè Mmà'àmbi a doritə aà. ¹¹ Nì tsuu abô yuu nî ìnnǔ mfiî ìdìgè jîi kaa i si ŋû kwetə aa ki nîŋə, nì baŋnə ŋka mfi'isə ndi'î tâ bə bîtsim ka nyə. ¹² Nloŋ mē tsi'î ñka ŋghaa nswonə ni innù ma jya mē bo ghìrè a adigə alò'òsə aa àa annù ndìrətù. ¹³ Lâ ìnnù tsim jîi mē bi fe'esə a mûm ñkà'à aa, bə bîtsim yə, ¹⁴ nloŋ mē ayoo yîi mē a tswe a mûm ñlaa idigè a tigə mbə aa ñkà'à. A nî ñji'î ànnù yîi mē bi swonə ni mē,
 “Wî'înə mbà ŋû filô,
 m̀biinə a niwô,
 Tâ ñkà'a Kristo ì ta a nu wò.”

¹⁵ Nì ka nanşə ntsyesə ajàn yîi ni təə aà, ñtsuu ki təə bə tsǒ ijîntə bē, nì ka ntəə tsǒ ŋgànmitsyè. ¹⁶ Nì tsuu ki bii tâ mú àbwarə yîi nì tswe ni yu aa à ka ntsya a dāŋə dāŋə, m̀baŋnə ŋka ŋghirə innù jî sigìnə a ŋgòŋ bìnòò bîtsim ñloŋ mē ñgù'û m̀bi yuà ì ni yî m̀bî. ¹⁷ Nì tsee ijîntə bē bə, nì ka ŋgaansə mitîî muu a nzi ànnù yîi mē Mmà'àmbi a lòò mē nì ka ŋghirə aà.

¹⁸ Nì tsee mîlù'ù ki no baanə, ñloŋ mē mi ka ghìrə nì ka ghìrə innù atsùurè. Lâ nì baŋnə ŋghirè tâ Azwî Nwî à ka nlwensə nî ghuu. ¹⁹ Nì ka ghaa a mbo bù ni bù ni mighàà mi bîpsalm, ni m̀kòò, kè m̀kòò m̀i Azwî Nwî a dî'î aa, nyəə ŋgha'asə nî Mmà'àmbi ghu ni m̀ntiî muu mi

tsìmè. ²⁰ Nì ka mfa mbi'ikè a ngòṅ bìnòò bitsìm, nì a nì ngòṅ ìnnu tsìm a mbo Nwĩngòṅ Tà nì ìkúm Ngàṅmà'a yì'inè Yesu Kristo.

Bàṅgyè bo bì bìloò

²¹ Nì ka nyu'unə ghuu bu nì bù tsǒ bè bii bi bo'ɔ Kristo.

²² Bàṅgyè, nì ka nyu'unə bìloò buu tsǒ ajàṅ yii nì yu'unə Mmà'àmbi aà. ²³ Nlon mə òmbàṅnè à bə aa atu a mbô ṅgwê yì tsi'ĩ tsǒ mə Kristo à kì mbə atu a mbô ṅghòtə yii à nì mbìnnú yì aà, Kristo yumbəṅ a kì mbə Ngàṅyweensə yì aà. ²⁴ Tsǒ ajàṅ yii mə ṅghòtə yu'unə Kristo aa, tâ bàṅgyè kii ṅka nyu'unə bìloò byaa a nì ìnnù tsìmè.

²⁵ Bìloò, nì ka ṅkəṅ bàṅgyè buu tsi'ĩ tsǒ ajàṅ yii mə Kristo à le ṅkǒṅ ṅghotə aà. A le mfa ibiinnú yi a atu bo aa ²⁶ a nsì'i ì laa nì nìghàà nì mə yu ghìrə waa tâ bo laa maṅsə. ²⁷ A le ṅghìrè laà aa mə yu tigə tɛ'ɛ ṅghòtə a nsi yu, tâ ì laa, mbəṅ maṅsə, kaa wa'à nì mú àbà, kè àdìgè yì tànkkè, kè mbuu alɔ'ɔ yì tsu tswé, mə tâ ṅghòtə tigə nlaa maṅsə ntsee nì àlò'ò tswé. ²⁸ A nì ajàṅ yii mə mbàṅnè tswe nì ṅki ṅkòṅ bàṅgyè byaa tsi'ĩ ajàṅ mə bi kǒṅ mibìminú myaa aà. Nùmbàṅnè yii mə a kǒṅ a ṅgwê yì aa, a kòṅə aa ibiinnú yi. ²⁹ Kaa nù tsù à lèè wa'ǎ nnyǎnù yi ka mbaa. A bàṅnè nje'ɛ aà jè'è ṅkii nlentə tsi'ĩ ajàṅ yii Kristo a kii ṅghìrə nì ṅghòtə aà; ³⁰ Nlon mə bii'inè bə aa ìdìgə nu Kristo.

³¹ Tsǒ mə àṅwà'ànə Nwĩ a swonə aa, “A nì ṅji'ĩ ànnù yii mə òmbàṅnè a mà'àtè nì taà yì bô ndè yì ṅghɛ mbòònsə bô ṅgwê yì, bo bya bi baa tigə

ņjyānu yī mǐfùùrè aà.” ³² Annù ma yū à nī ànnù yī àlèèntè yīi mē tso, mē naņsè ñswonə aa nlon ęgaa Kristo bo bì ęghòtə; ³³ lá a ku'unè mē tá ęù nì bù yī mò'ò yī mò'ò tá à ka ękəŋə a ęgwê yī tsǒ aǝŋ yīi mē a kəŋə ibii nū yi aà. Tā mǎŋgyè à ki nyə mē yu bə'ò ndoò yī.

6

Aǝŋ mē bəə bo bità bo bì ma tswe nì ñtswe aà

¹ Bəə, ka nyu'unə nì bitaa buu bo bì bìmaà buu a mum Mmà'àmbi nlon mē à nī ànnù yīi mē a tsinə a ęghìrə aà. ² “Tigə mbə'otə nī taà ghò bo maà ghò.” A nī ñdi'i yī ñtsyàmbīi yīi mē Nwī à kù'ùsə ękà'a ghu aà. ³ “Mə mbə ñnnù i ká ęghɛɛ a mbo wo sigìnè, mǐtugə mǐ njwī mo mǐ kī ęgha'atə fàa atu nsyê.”

⁴ Bù bità, nì tsuu bəə buu ki swugìtə tá mǐntəŋə myaa ka nlwi, nì baŋnə ęka ęko'ò waa mmirisə nī waa ękii ñdi'i nī ñnnù Mmà'àmbi a mbo bo.

Ibù'ù bo bì bità bi ibù'ù

⁵ Ibù'ù nì ka nyu'unə bità bi afà'á buu bīi bi tswe fàa atu nsyɛ aa, nī ñtiì yi mò'ò, ęka mbə'ò waa, ñtsigìnə nì a nsi bo, tsi'í tsǒ nì fà'á aa a mbo Kristo. ⁶ Nì tsuu ki fà'á bə mē bì yə ghuu bē, tsǒ bə mē nì lòò aà ęghìrə mē bə aa mbeentə ghuu. Nì baŋnə ęka mfa'a tsi'í tsǒ ęǝŋafà'a Kristo, ęghìrə nī ànnù yīi Nwīŋgòŋ a lòò aa nī ñtiì ghuu tsimè. ⁷ ęka mfa'a nì a mbo bə nī àbòŋentiì yuu, tsǒ nì fà'á aa a mbo Mmà'àmbi kaa ęki'i aa a mbo bə fa'á. ⁸ Nì zi tá à laa mē annù yī sigìnə

tsim yïi mə ηû a ghìrè aa, kè ηù wa a bê àbù'ù kè ηù yïi à si abù'ù bê, boη aa bŭ kwerə fu a mbô Mmà'àmbî.

⁹ Bù bità bi ibù'ù tâ nì kii nghirə maa ajàη a nù ibù'ù juu, òtsuu waa ki bosə nî bòsè. A boη mə tâ nì zi mə bubo tsswe aa nì tâfà'à yï m̀fùurè yïi à tswe a aburə aà; ηwa'atə nì mə a mbo yu ma wa, ànnŭ nte'ε adìnè â s̀i ghu tswé.

Njoo ntsò Nwî tsimè

¹⁰ A nlwĩ'isə, tâ nì təə ntii a mum Mmà'àmbi bo bì a mum mitii mi m̀ida'â mi. ¹¹ Tâ nì we'ε njoo ntsò Nwî jya tsi'ĩ tsimè tâ zi ajàηə mə mbə nì kâ nto nî minàη Devil ghu. ¹² Nloη mə kaa nì si too aa bu bì òjyǎnu bo bì àlèè. Nì to aa bu bì bìsa'a bi ala'a, nì ηgàηada'a, bo bì m̀idà'à mi izwĩ jĩ bi jii i sa'a mbì itugə yulà aa, bo m̀idà'à mi izwĩ jĩ bi jii mə i tswe a aburə aà. ¹³ A ku'unə mə tâ nì we'ε njoo ntsò Nwî tsimè mə mbə nì təə nto itugə mbi yĩ bi wa. Belə mə nì ghìrè mə innù tsim, nì tigè ònanşə ntəə.

¹⁴ Nì tigə ntantə la ntəə ηwe'ε annù n̄ηkon tsò ikò a atii bù, ηwe'ε innù jĩ tsinè tsi'ĩ tsò ηgùù òstsò a nigǒ bù, ¹⁵ ηwe'ε annŭ ηkhətə ηghèε nswon ntoo yĩ òsigìnè m̀bɔɔnə ya tsi'ĩ tsò ntám juu. ¹⁶ A nì ηgòη binnòò bitsim tâ nì ka logə n̄i àb̄iinti tsi'ĩ tsò abà'à mikòη mi ηkerə mi ηgàηmbu'ù innù jĩ bi wa mə mi khi aà. ¹⁷ Nì tigə nlogə annŭ ajàη mə Nwî à ywèensə ghuu aa tsò àtsè'ətù yuu, òlogə n̄ighàà nì Nwî tsi'ĩ tsò munwĩ òtsò Azwĩ Nwî. ¹⁸ Nì ka ntsa'atə Nwî a ηgòη binnòò bitsim a m̀um Azwĩ, òtsa'atə nloɔ n̄i innù tsim a mbo Nwĩηòη, m̀betə nì mə tâ à kwetə

ghuu nî ñgòŋ innù tsim jii i tsi'i ghuu aà. Tsò mə a bə laà aa, nì ka ntswe ñikərè ñtsuu ki kaa, ñka ntsa'atə Nwî ñwa'atə nî bə bi Nwî bitsimè. ¹⁹ Nì ki ñka ntsa'atə Nwî ñwa'atə nî gha ghu mə tâ Nwĩŋgòŋ à ka mfa ntoò yĩ ya a mbo mè a noò yii mə tswe nî ñghàà aa tá tâ mè ka ñghaa nî àtànəntii, nto'otə nî innù ntoo yĩ ñsigìnə ya mə ì tswe a aləəntə aà. ²⁰ Mə laa mbə tsúsətú ñtoo yĩ ñsigìnə ma yú, bi koò gha nî àtsaŋə. Tā nì ka ntsa'atə Nwî tá mè zi ajàŋ mə mbə mə ká ñghaa nî àtànəntii a ajàŋ yii mə tswe nî ñghàà aà.

Paul a tigè ntsa'atə ñghòtə nlwi'isə

²¹ Mə mòòntə mə nì lòo a nzì ajàŋə mə ntswé yà bo bi ànnù yii mə mə fà'à tsítsòŋə aa, Tychicus, mumaà yii mə kòŋə yi, mə à ki mbə ñú àkòrə ghà yí ànnù nĩŋkoŋ a múm àfà'á Mmà'àmbi aa, à ka swoŋ innù tsim a mbo bù. ²² A nî ñji'í ànnù yii mə tòo yi a mbo bù aa mə, tá nì zi ajàŋə mə bí'í tswe aà, tá à ki nzi ndìntə mĩntii muu. ²³ Tā m̀b̀òònə Nwĩŋgòŋ Tà nì Ngàŋmà'á yĩ'inə Yesu Kristo, nî àkòŋnə, nî àbiiintii, tá ì tswe a mbo bìlĩm bí'inə byá. ²⁴ Tā ìb̀òŋ ì tswe a mbo ñù ñtsim yii mə à kòŋə Mmà'àmbi yĩ'inə Yesu Kristo nî àkòŋnə ti mè aà.

Bafut
Bafut: N̄toò Kristo yî N̄sigìnè: mìkàà yî mfiì New
Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bafut

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2022-10-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 27 Oct 2022

5d039b4a-c9a1-50b1-8a61-176cf48aa271